

Kammarrätterna

Rättsfall

Skattetillegg. Efterlevande make har som företrädare för dödsbo lämnat självdeklaration som innehållit oriktig uppgift. Den oriktiga uppgiften har ansetts ursäktlig med hänsyn bl. a. till den efterlevandes bristande erfarenhet av bokförings- och deklarationsfrågor.

Besvär av dödsboet efter Bo S angående eftertaxering för 1972 för inkomst. – Bo S avled i september 1971 och efterlämnade maka, Rut S, och minderårig son. Kort tid därefter avyttrade hans dödsbo en rörelse som han bedrivit. Rut S deklarerade som företrädare för dödsboet och anlidade vid upprättande av deklarationen revisorn D som medhjälpare. – Efter taxeringsrevision yrkade TI hos Lsr att dödsboet skulle eftertaxeras för 18 500 kr och att skattetillegg skulle påföras på samma belopp. – Dödsboet medgav yrkandet om eftertaxering men bestred yrkandet om skattetillegg.

Lsr biföll TI:s yrkanden och anförde. Vid taxeringsrevisionen har framkommit att en vinst på 3 100 kr, som uppkommit vid försäljning av bil, inte upptagits som inkomst i deklarationen och att intäkten genom försäljning av varulager vid rörelsens avyttring bokförts 15 400 kr för lågt. Dödsboet bör i följd härav eftertaxeras för år 1972 för 18 500 kr. Dödsboet har i deklarationen lämnat oriktig uppgift och felaktigheten kan inte anses ursäktlig. Skattetillegg skall därför påföras med belopp motsvarande 50 % av skatten enligt den nu beslutade eftertaxeringen.

Hos KR yrkade dödsboet att beslutet om skattetillegg skulle undanröjas. KR biföll besvären och yttrade: Av utredningen i målet framgår följande. Bo S drev tillsammans med sin fader Hjalmar S firman M & S. Den 19 april 1971 avled Hjalmar S och rörelsen fortsattes därefter av Bo S, som avled den 29 september samma år. Dödsbodelägare efter Bo S var hans hustru Rut S och en minderårig son. Efter Bo S' bortgång påbörjades underhandlingar, som ledde till att rörelsen överläts den 16 november 1971 för 60 000 kr. Enligt köpeavtalet undantogs två på firman registrerade bilar från försäljningen. I räkenskaper hade dessa ett bokfört värde av 15 400 kr, motsvarande i taxeringshänseende oavskrivet värde, medan övriga inventarier saknade bokfört restvärde. Av beloppet 15 400 kr avsåg 14 000 kr en Saab och 1 400 kr en Volvo. Av bilarna uttog dödsboet för egen räkning Saaben medan Volvon den 23 november 1971 såldes för 4 500 kr. – Rörelsens bokföring hade skötts av en anställd kvinnlig kontorist, som efter det att rörelsen hade överlåtits gjorde ett sammandrag för dagboken per överlåtelsedagen och därefter slutade sin anställning. Rut S tog aldrig del i skötseln av rörelsen.

Dödsboet uppdrog sedan åt revisorn D att verkställa bokslut och upprätta dödsboets deklaration. – D var när han upprättade deklarationen inte medveten om att bilarna tillhört rörelsen och utgick därför från att beloppet 15 400 kr på inventarietkontot inte avsåg bilarna utan andra inventarier, som hade ingått i överlåtelsen av rörelsen. Han redovisade därför av köpeskillingen 15 400 kr på inventarietkontot och minskade den på varulagret belöpande intäkten med samma belopp. Härigenom kom vinsten vid försäljningen att redovisas med ett 15 400 kr för lågt belopp. Då bilarna antogs vara privat egendom redovisades inte heller i deklarationen återvunna värdeminskningsavdrag, 3 100 kr, vid försäljningen av Volvon. – Angivna förfarande har medfört att dödsboets av Rut S såsom företrädare för boet avgivna självdeklaration innehållit oriktig uppgift, som föranlett avvikelse från deklarationen genom eftertaxering av ett belopp om 18 500 kr. Det har därför förelegat förut-sättningar att med stöd av 116 a § taxeringslagen påföra dödsboet skattetillägg. – Enligt 116 d § samma lag må skattetillägg helt efterges bl a om felaktigheten med hänsyn till den skattskyldiges ålder, sjukdom, bristande erfarenhet eller den oriktiga uppgiftens särskilda beskaffenhet eller därmed jämförlig omständighet är att anse som ursäktlig. – Sistnämnda lagrum ger inte uttryckligt stöd för att befrielsegrunderna ålder, sjukdom och bristande erfarenhet skall anses tillämpliga även på den som i egenskap av företrädare för juridisk person avgivit självdeklaration. Starka skäl talar emellertid för att vid en samlad bedömning av den oriktiga uppgiftens ursäktlighet, hänsyn tas även till subjektiva moment som påverkat en ställföreträdarens förmåga att avge en felfri deklaration. I vart fall torde detta gälla när efterlevande maka såsom företrädare för dödsboet avgivit deklaration. Frågan om det skattetillägg som har påförts dödsboet kan efterges bör därför bedömas med beaktande av Rut S förhållanden. – Av utredningen i målet får anses framgå, att Rut S saknade erfarenhet av rörelsens skötsel och därmed sammanhängande frågor. Med hänsyn till att rörelsen överlätits kort tid efter Bo S' död har det inte heller kunnat begäras av henne, att hon skulle sätta sig in i alla boksluts- och deklara-tionsfrågor som hade samband med rörelsen. Den omständigheten, att hon ej lämnat fullständiga och riktiga uppgifter till D om de båda bilarna och ej heller insett, att dennes redovisning var felaktig, får därför hänföras till bristande erfarenhet från hennes sida. – De förhållanden som sålunda förelegat i samband med att deklarationen avgavs för dödsboet utgör, med hänsyn även till vad som i lagstiftningens förarbeten förordats om en generös tillämpning av befrielsegrunderna i ett inledningsskede, enligt kammarrättens mening tillräckliga skäl för att felaktigheten i deklarationen skall anses ursäktlig. Dödsboet skall därför befrias från påfört skattetillägg. (KR i Gbg 26.11.75.)

Skattetillägg. Arbetstagare har från en och samme arbetsgivare fått två olika kontrolluppgifter. På den ena har upptagits lön som intjänats ett tidigare beskattningsår och på en annan arbetsplats än inkomsten i övrigt. Lönebeloppet har ostridigt utbetalats under samma beskattningsår som inkomsten i övrigt. Arbetstagaren har emellertid till följd av uppgivet missförstånd underlåtit att deklarerat beloppet i fråga. Grund för eftergift av skattetillägg har inte ansetts föreligga.

Besvär av S angående inkomsttaxering 1973. – S påfördes av lokala skattemyndigheten skattetillägg beräknat på ett underlag av 2 325 kr, då han i sin självdeklaration redovisat lön från sin arbetsgivare med ett 2 325 kr för lågt belopp. – I besvär hos Lsr anförde S att orsaken till det uppkomna felet var att han från år 1972 hade haft ändrad arbetsplats och att det utelämnade beloppet avsåg lön från anställning på den tidigare arbetsplatsen. En ytterligare anledning till att beloppet inte hade redovisats i deklarationen var arbetsgivarens ändrade utbetalningsrutiner. – Lsr avslög besvären och anförde: Det åligger envar skattskyldig att själv genom anteckningar eller på annat sätt ha underlag för i deklarationen lämnade uppgifter. Vad S anför angående ändrade arbetsförhållanden och utbetalningsrutiner kan enligt Lsr:s bedömning inte anses utgöra eftergiftsgrund.

S fullföljde sin talan. – KR lämnade besvären utan bifall och yttrade: Av utredningen i målet framgår att S var anställd vid sjukvårdsförvaltningen i Gbg under beskattningsåren 1971 och 1972. Från den 10 januari 1972 ändrades hans arbetsplats och han erhöll i samband därmed slutlön med 2 325 kr för tjänstgöringen på den förutvarande arbetsplatsen. Detta belopp ingick inte i den lön S uppgav i sin självdeklaration 1972. I början av år 1973 erhöll S två kontrolluppgifter från arbetsgivaren. Den ena av dem upptog beloppet 2 325 kr. S deklarerade inte heller vid 1973 års taxering denna intäkt. – S har som grund för eftergift av skattetillägget åberopat bl a att utbetalningsbeskedet avseende beloppet 2 325 kr förvarades tillsammans med lönebesked för beskattningsåret 1971. När han fick kontrolluppgift på beloppet i början av år 1973 hittade han därför inte motsvarande belopp bland sina lönebesked för beskattningsåret 1972. Han kom då inte heller ihåg att beloppet hade utbetalats i januari 1972 och tog därför inte upp det i deklarationen. Sedan han fått underrättelse om ifrågasatt avvikelser från deklarationen kontrollerade han sina deklARATIONER för åren 1972 och 1973 och han upptäckte då felet. – Vad sålunda förekommit utgör enligt KR:s mening ej grund för eftergift av skattetillägg. (KR i Gbg 12.12.75).

Skattetillegg. Skattskyldig yrkade i deklARATIONEN særskilt investeringsavdrag for lastbil utan att opplyse om att bilen var begagnad. På særskild blankett læmnad utredning var ej underteknad. Sedan TN begært underskrift opplyste den skattskyldige att bilen var begagnad. Frivillig rættelse av oriktig oppgift har ansetts foreligga.

Besvær av TI angående aktiebolaget S:s inkomsttaxering 1973. – Bolaget tillgodoførde sig i deklARATIONEN særskilt investeringsavdrag med 18 000 kr for lastbil. Utredning læmnades på hærfør avsedd blankett. Dærvird opplystes ej om bilen var ny eller begagnad. Blanketten var ej underteknad. I samband med att bolaget av TN anmodades att underteknæ blanketten opplyste bolaget att bilen var ”bættre begagnad” og av 1970 års modell. Sedan bolaget vægrats avdraget pæførde lokale skattemyndigheten bolaget skattetillegg på ett underlag av 18 000 kr. – Bolaget anførde besvær hos Lsr som undanrøjde skattetillegget og yttræde: Av handlingarna i mælet framgær att bolaget av TN anmodats att inkomma med vederbørligen underskriven utredning angående særskilt investeringsavdrag dæ den till deklARATIONEN fogade utredningsblanketten ej varit underteknad samt att bolaget genom behørig fœretredare underteknad den ursprungligen læmnade utredningen. Vid detta tilfælle har oppgifter læmnats om att lastbilen varit begagnad. I mælet har inte framkommit annat æn att anledningen till taxeringsnæmndens anmodan endast varit att erhælla behørig underskrift på utredningen samt att bolaget i samband med underskrift frivilligt læmnat oppgiften att fræga vore om begagnat inventarium. Skatterættten finner dærfør bolagets handlinge vara att bedøma som frivillig rættelse. Vid sâdant bedømande fœreligger ej skæil for skattetillegg.

TI anførde besvær hos KR og anførde bl a: Det synes ej vara en fœrutsettning for investeringsavdrags medgivande att den særskilde utredningen på hærfør faststælld blankett læmnas. Redan i og med att yrkande framstælles på rørelsebilaga (eller i annan form) i samband med deklARATIONENS avlæmnande torde yrkandet skole prøvas. En annan sak ær att TN kan anse ytterligere utredning erforderlig, for vilket ændamål den særskilde blanketten ær læmplig. – I fœrevarande fall har vederbørande TO opppenbarligen ansett en underskrift på den særskilde blanketten erforderlig. Vad kan han ha haft for skæil for dette? Det kan ej vara endast underskriften i sig eftersom denna enligt vad ovan hævdat saknar særskild rættssverkan. Det synes i stæillet vara sâ att TO velat fœrvissa sig om att fœrutsættninger for investeringsavdrag fœrelegat og dærfør velat ha bolagets uttrycklige fœrsækran enligt blanketten, innefattande blant annet ett bestyrkande att fræga ej varit om begagnat inventarium. På dette sâtt mæste det ogsâ ha framstætt for bolaget. – Att bolaget fœrst i samband med underteknandet og sedan utredning pæbørjats om investeringsavdraget omnæmner att lastbilen varit begagnad kan ej anses som frivillig rættelse. – Dæ sâledes oriktig oppgift fær anses ha læmnats redan i og

med att yrkande om investeringsavdrag framställdes i deklarationen och då, enligt ovan, frivillig rättelse ej kan anses föreligga bör skattetillägg utgå. – KR (två ledamöter) ändrade ej överklagade beslutet.

En ledamot var skiljaktig och anförde: Bolaget har i sin allmänna självdeklaration för år 1973 yrkat särskilt investeringsavdrag med 18 000 kr. Till deklarationen hade bolaget fogat en icke underskriven blankett med utredning angående särskilt investeringsavdrag för maskiner m m. Av uppgifterna i blanketten framgick att avdraget avsåg en lastbil som hade inköpts enligt avtal den 1 juli 1972 för 90 000 kr. TO återsände blanketten till bolaget för underskrift. En företrädare för bolaget undertecknade blanketten, vilket samtidigt innebar en försäkran om bl a att de inventarier, för vilka investeringsavdrag yrkats inte var begagnade, och skrev i anslutning till uppgiften om att bilen var inköpt år 1972 "1970 års modell". Taxeringsnämnden medgav icke det yrkade investeringsavdraget med hänsyn till att lastbilen "enligt lämnad uppgift är begagnad (1970 års modell)". – Bolaget har uppgivit att bolaget vid det tillfälle då blanketten efter anmodan undertecknades upplyste om att bilen var "bättre begagnad" och av 1970 års modell. Bolaget har ansett att bolaget trots underskriften av blanketten icke har lämnat någon oriktig uppgift med hänsyn till det samtidigt lämnade muntliga meddelandet. – Bolagets yrkande i deklarationen om särskilt investeringsavdrag utgör enligt min uppfattning en oriktig uppgift. Jag finner det vidare vara utrett i målet att bolaget inte har rättat den oriktiga uppgiften innan bolaget anmodades att underteckna blanketten. De skriftliga uppgifter som av representant för bolaget har lämnats i samband med undertecknandet av blanketten kan inte heller anses innebära någon rättelse av den oriktiga uppgiften. I målet är ej heller utrett på vilket sätt TN har fått information om att bilen var begagnad. Jag anser emellertid att detta saknar betydelse i målet eftersom varje rättelse om förhållanden, som berörs i blanketten och som görs efter det att bolaget fått tillbaka blanketten för underskrift, icke kan anses vara frivillig, oavsett i vilken form rättelsen har gjorts. – På grund av det anförda och då förutsättningar för eftergift av skattetillägg inte kan anses föreligga finner jag att skattetillägg skall utgå och att taxeringsintendentens talan således skall bifallas. (KR i Gbg 9.2.76.)